

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

KMETJE SLOVENSKE KOROŠKE, KI
SO SE ZDRUŽILI V KMEČKI ZVEZI,
SE BODO VEDNO ZNALI BORITI ZA
SVOJE PRAVICE IN ZA PRAVICE
SVOJEGA LJUDSTVA.

Letnik III.

Celovec, v soboto 28. VIII. 1948

Štev. 60 (153)

Zapadne sile hočejo priključiti Trst k Italiji

Anglo - ameriška večina v Varnostnem svetu zavrnila jugoslovansko pritožbo glede kršitve mirovne pogodbe z Italijo

Varnostni svet je na svoji seji dne 18. t. m. nadaljeval razpravo o jugoslovanski spomenici o Trstu. Jugoslovanski predstavnik dr. Jože Vilfan je opozoril na neutemeljenost argumentov britanskega in ameriškega delegata, ki sta trdila, da je baje težko pravilno razlagati odredbo mirovne pogodbe in dejal, da pravilno razlaganje mirovne pogodbe ne dela nobenih težav tistim, ki proučujejo odredbe mirovne pogodbe in odredbe o STO z iskreno željo, da bi jih izpolnjevali. Poudaril je tudi, da predstavnik ZDA in Velike Britanije s predstavnikom Francije vred javno zavlačujeta imenovanje guvernerja Trsta. To pa delajo zato, ker upajo na ugoden trenutek, ko bi njihovo izpodkopavanje mirovne pogodbe z Italijo doseglo svoj namen, in da bi priključili STO k Italiji.

Jugoslovanski predstavnik je nato nakazal primere, ki govore, kako neiskreno ravna ZDA in Velika Britanija. Dejal je: Naravno je, da bi morali biti obe coni STO v najtesnejšem stiku, da bi se skupno gospodarsko in socialno razvijali. V nasprotju s tem, kar bi bilo naravno, pa vodi zavezniška vojaška uprava v Trstu politiko skrajnega odlašanja in odepitve ene cone od druge. Zavezniška uprava je odklonila ponudbo uprave jugoslovanske cone, naj bi formirali skupni organ, ki bi reševal gospodarske probleme obeh con. Odklonila je svobodno gibanje prebivalcem STO po vsem Svobodnem tržaškem ozemlju, prav tako pa ne dovoli delav-

cem, da si poiščejo zaposlitve na vsem ozemlju. Zaradi predpisov zavezniške vojaške uprave je redni trgovski promet neznan. To ravnanje zavezniške vojaške uprave do jugoslovanske cone hoče preprečiti sleherni gospodarsko zvezo, ki bi okrepila tržaško gospodarstvo, v lastni coni pa zavezniška vojaška uprava odlašala rešitev najnujnejših tržaskih problemov in osamitve Trsta od njegovega naravnega zaledja.

Predstavniki ZDA in Velike Britanije se ne ozirajo na trud jugoslovanske cone STO, ki hoče ustvariti najtesnejše sodelovanje med obema conama in doseči, da bi po možnosti upravljali STO kot celoto. Čeprav so anglo-ameriške oblasti

te napore preprečile, ti vendarle razkrijajo anglo-ameriške poskuse, ki hočejo svojo upravo predstaviti kot izpolnitev mirovne pogodbe.

Če opazujemo celotno politiko ZDA in Velike Britanije pod temi dejstvi, si moramo točno razlagati njihove akcije z imenovanjem guvernerja. O tem vprašanju bom govoril samo toliko, kolikor je Jugoslavija o tem neposredno prizadeva, v zvezi s sklepom Sveta ministrov za zunanje zadeve 18. decembra 1946, ki priporoča, naj bi se Jugoslavija in Italija sporazumeli glede volitev za guvernerja v določenem roku, ki poteka 5. januarja 1948. Jugoslovanska vlada je storila vse, da bi bil ta sporazum dosežen.

Zavez. vojaška uprava v Trstu izziva trenja med FLRJ in Italijo

Jugoslovanski predstavnik je nato navedel potek pogajanj med Jugoslavijo in Italijo in dejal: V nasprotju s prizadevanji predstavnikov Jugoslavije, da bi dosegli sporazum o tem vprašanju, je Italija redno odklanjala vse kandidate, ki jih je predlagala Jugoslavija. Prvi seznam predloženih kandidatov je odklonila z izgovorom, češ da Italija ne more sprejeti za guvernerja Trsta državljana neke zavezniške države, ki je sodelovala v vojni proti Italiji, čeprav so na tem seznamu tudi imena kandidatov nevtralnih držav. Italija, ki je zavlačevala pogajanja, za katere je Varnostni svet od-

ložil že itak kratek rok, je končno predložila sama svoje delegate in se sploh ni ozirala na njihovo kvalifikacijo, ki jih pa iz razumljivih razlogov jugoslovanska vlada ni mogla sprejeti. Italijanska vlada je tudi odbila drugi jugoslovanski seznam kandidatov in navajala razne nesmiselne razloge. Stališče italijanske vlade pri teh pogajanjih v celoti soglaša s politiko ZDA in Velike Britanije, ki hočejo povzročiti trenje med Jugoslavijo in Italijo.

Smer zavezniške politike, ki hoče izzvati nov spopad med narodi, se je posebno jasno pokazala v tržaškem pri-

meru. Osnovna naloga mirovne pogodbe je, da uvede mir med sosednimi narodi; torej mora predvsem odpraviti spore, ki so med obema sosedoma in ustvariti pogoje za medsebojno razumevanje. V tržaškem primeru, ki je stična točka med Jugoslavijo in Italijo, pa politika ZDA in Velike Britanije od začetka pa do danes ni bila usmerjena k zmanjšanju trenja med obema sosedoma, temveč k izzivanju. ZDA so dosledno odklanjale upravičene jugoslovanske zahteve na mirovni konferenci in kasneje v decembru pri sporazumu o tržaškem vprašanju. Takrat je Jugoslavija hotela doseči z neposrednimi pogajanjmi sporazum z Italijo na temelju splošnih korektur meja. Ministrstvo za zunanje zadeve ZDA je sporočilo, da ne bo priznalo nobene spremembe sklepov Sveta ministrov za zunanje zadeve, pa če bi tudi te spremembe dosegli z neposrednim sporazumom med obema prizadetima državama. In vendar so v marcu 1948 ZDA dale pobudo za spremembo prav teh sklepov Varnostnega sveta in niti niso skušale tega doseči s sporazumom med obema prizadetima državama, temveč na posebno napadalen način.

Varnostni svet, ki je varuh mednarodnega mira in varnosti, je zaključil dr. Vilfan, ne more in ne sme lahkotno proučevati kršitev odredb mirovne pogodbe, ki se nanašajo na STO. Zato znova apeliramo na Varnostni svet, naj se strinja z zahtevami jugoslovanske vlade.

Zapadne sile zavlatujejo izvajanje sklepov Sveta zun. ministrov

Za jugoslovanskim predstavnikom je govoril šef sovjetske delegacije Malik, ki je med drugim dejal:

Varnostni svet je imel dovolj časa za proučitev predloženih kandidatov za tržaškega guvernerja, toda prav takrat so delegacije Velike Britanije, ZDA in Francije z raznimi sredstvi odlagale in preprečile izvajanje sklepov ministrov za zunanje zadeve od 12. decembra 1946 o mirovni pogodbi z Italijo, ki se nanašajo na imenovanje guvernerja za STO. Predstavnik Velike Britanije ne more tajiti, da so te tri delegacije od januarja 1948 ves čas skušale na vse načine preprečiti imenovanje guvernerja, češ, da o tem nimajo nobenih navodil. Razen tega so v začetku leta 1948 te tri delegacije navadno odklanjale kandidate, ki so jih predložile delegacije Sovjetske zveze in drugih držav, in so pričele umikati svoje lastne kandidate, ki so jih prej predložile. Očividno je, da so te tri delegacije hotele doseči prekinitev pogajanj o imenovanju guvernerja.

Nato je povzel besedo še delegat Sov. (Nadaljevanje na 2. strani.)

Zapadna Nemčija postaja vojaško in gospodarsko oporišče ameriške napadalnosti v Evropi

Centralni sekretariat enotne socialistične stranke Nemčije je izdal resolucijo, v kateri zavzema stališče do političnega položaja v Nemčiji. V resoluciji pravi med drugim:

S tem, da je londonska konferenca šestih sil sprejela ameriška priporočila o Nemčiji, se je začela zadnja faza razkosavanja Nemčije, ki se izvaja po političnih smernicah Marshallovega načrta; ta hoče zahodno Nemčijo, predvsem pa Porenje in Westfalsko, spremeniti v vojaško gospodarsko oporišče za ameriški napad v Evropi. Utrjujejo imperialistično ekspanzijo proti vzhodu, skušajo hkrati odvrti pozornost od razkosanja Nemčije, ki je bilo izvedeno z ločeno aenarno reformo in dejansko ustanovitvijo zahodne nemške države; zato so zahodne okupacijske sile pognale Berlin v zmešnjavo valutne vojne, ki je imela težke posledice za prebivalstvo. V tem položaju je sklenila vlada Sovjetske zveze, da zagotovi preskrbo vsega berlinskega prebivalstva.

Centralni sekretariat enotne socialistične stranke Nemčije pozdravlja ta sklep in hkrati najostreje obsodja tista vodstva nemških političnih strank, ki vodijo kot najemniki ameriškega imperializma histerično protisovjetsko kampanjo in hočejo politiko razkosanja izvajati tudi v Berlinu, da bi uničili njegovo gospodarstvo.

Centralni sekretariat enotne socialistične stranke Nemčije smatra pomoč, ki jo nudi Sovjetska zveza nemškemu

prebivalstvu, za velikodušen dokaz zupanja Sovjetske zveze v prave demokratične sile Nemčije. Za to zaupanje se ne smemo zahvaliti samo z besedami, ampak ga moramo upravičiti z dejansko borbo proti protisovjetskim in vojnim hujškam.

Resolucija nato zahteva politično, upravno in gospodarsko enotnost za vse štiri sektorje in tesno povezavo Berlina z njegovim naravnim zaledjem — sovjetsko okupacijsko cono.

Centralni sekretariat enotne socialistične stranke Nemčije poziva na koncu vse nemško delovno ljudstvo, naj v zahvalo za sovjetsko pomoč zastavi vse svoje sile za izvedbo dveletnega gospodarskega načrta o obnovi sovjetske zasedbene cone, kar bo ustvarilo potrebne pogoje za gospodarsko in politično enotnost Nemčije.

Berlinski delavci proti cepitvi Berlina

Pred berlinskim magistratom so se zbrali dne 26. t. m. desetstisoči delavcev, ki so nosili transparente z napisom »Proč s cepilci Berlina«. Delavci so odločno protestirali proti politiki sabotaže, ki jo vodi berlinski magistrat. Ob tej priložnosti je govoril zastopnik enotne socialistične stranke Nemčije, ki je dejal, da so nemške oblasti vsled pretesnega sodelovanja z zapadnimi silami povzročile zmešnjavo v berlinskem gospodarstvu. Vsled te politike magistrata je postalo tudi 100.000 berlinskih de-

lavcev brezposelnih. Zastopnik enotne socialistične stranke je zahteval, da poda magistrat ostavko.

Predstavnik delegacije, ki se je podala k namestniku berlinskega župana, je izjavil, da mora magistrat, če ne ustreza zahtevam delavstva, prepustiti svoje mesto drugemu. Berlinsko prebivalstvo se ne pusti več zadovoljiti s praznimi besedami.

Francoski komandant v Berlinu je izjavil, da bodo štirje vojaški guvernerji v Nemčiji imeli sejo, na kateri bodo razpravljali o vprašanju valute.

Brezposelni iz zapadnih sektorjev dobivajo delo v sovjetski coni

Informacijski urad sovjetske vojaške uprave v Nemčiji poroča, da pošiljajo delavci in nameščenci zapadnih sektorjev Berlina delovni posredovalnici sovjetske komandanture v Berlinu številna pisma, v katerih prosijo za delo v sovjetskem sektorju in drugih mestih sovjetske cone.

V skupnem odgovoru na vse te prošnje sporoča zastopnik sovjetske komandanture, da je berlinski magistrat odklonil vse predloge, ki jih je stavila nemška gospodarska komisija v sovjetski coni za podporo industriji zapadnih sektorjev in za preprečenje množične brezposelnosti. Vodstvo magistrata je tudi preprečilo, da bi namestili brezposelne delavce in nameščence iz zapadnih sektorjev v podjetjih in ustanovah sovjetske cone.

Dalje poudarja sovjetski zastopnik,

da se sovjetska komandantura trudi, da olajša položaj delavcev in nameščencev v zapadnih sektorjih in da bo tudi v bodoče storila vse, da jim priskrbi delo. Kljub protidelavskemu zadržanju berlinskega magistrata je dobilo v zadnjih tednih že na tisoče prebivalcev zapadnih sektorjev zaposlitev v podjetjih in ustanovah sovjetskega sektorja. Trenutno v sovjetskem sektorju lahko sprejmejo v službo še 25.000 delavcev različnih poklicev. Vrh tega lahko sprejme ostala sovjetska cona neomejeno število strokovnih delavcev v službo.

Borba avstrijskega delavstva za zvišanje mezd se zaostruje

Borba avstrijskega delavstva za zvišanje mezd, ki bodo odgovarjale sedanjim cenam, se je v zadnjem času zaostrila in zajela vsa večja gradbena in industrijska podjetja ter rudnike po vsej Avstriji.

V Solnogradu je predala delegacija deželne izvršilne odbora sindikalne zveze delavski zbornici resolucijo, ki jo je podpisalo 6000 solnograških delavcev in nameščencev. V resoluciji zahtevajo od vodilnih funkcionarjev solnograške delavske zbornice in avstrijske sindikalne zveze, da se poslužita vseh sindikalnih sredstev, da dosežeta najkasneje do septembra tega leta zvišanje mezd in plač, ki bodo odgovarjale sedanjim cenam. Ob koncu pravijo v resoluciji: »V slučaju, da sindikalno vodstvo ne bi bilo pripravljeno, da čim prej prodre s temi zahtevami, bomo podvzeli potrebne korake, da ga do tega prisilimo«. Na protestnem zborovanju Alpine-tvornice v Donawitzu se je zbralo dne 17. t. m. 800 delavcev. Pridružili so se jim tudi delavci mehaničnih delavnic in livarn. Z zborovanja je odšla k okrajnemu glavarju v Leoben deputacija 20 delavcev, ki je v imenu vseh delavcev zahtevala zvišanje mezd, zvišanje živilskih obrokov in ukinitve tak imenovanih »beraških listov«. Sindikalno zvezo pa so pozvali, da končno preide v množično akcijo in z energično borbo pripori delavcem njihove pravice. Temu gibanju so se pridružili tudi delavci drugih štajerskih podjetij. Tako zahtevajo delavci v rudnikih Eisenerza takojšnje zvišanje mezd in ugotavljajo v svoji resoluciji, da so sedanje mezde tako nizke, da ne morejo niti plačati tistih čevljev, ki so jih dobili na nakupnice, niti dvigniti onih, ki jih imajo pri popravilu.

V Donawitzu se je zbralo dne 20. t. m. 8000 delavcev, ki so enodušno odobrili zahtevo sindikalnih zaupnikov po 25 odstotnem zvišanju mezd, zvišanju živilskih obrokov na 2000 kalorij na račun tako imenovanega »sivega« in »črnega hrana« ter po odstranitvi tako imenovanih »beraških listov«. Med zborovanjem je bilo ukinjeno vse delo. V programu sindikalnih zaupnikov, ki so ga potrdili vsi delavci, je rečeno, da je zvišanje mezd za 25 odstotkov na račun profitov podjetnikov možno in tudi nujno potrebno, ker le tako bodo mezde v neki meri odgovarjale sedanjim cenam. Soglasno so sklenili da pošljejo ta program zveznemu načelstvu avstrijske sindikalne zveze in zvezni vladi ter da za rešitev v programu navedenih zahtev postavijo rok do 15. septembra t. l. Če pa do takrat zvezno načelstvo avstrijske sindikalne zveze in zvezna vlada ne bi ugodila zahtevam delavcev, bodo v ponovnem obratnem zborovanju sklenili, kakšne ukrepe bodo podvzeli, da prodrejo s pravičnimi zahtevami delavstva

v Donawitzu. Hkrati apelirajo na vse delavstvo, da se pridruži njihovim zahtevam in da podvzamejo skupne ukrepe za uresničitev teh zahtev.

Pa tudi v ostalih pokrajinah Avstrije se delavsko gibanje zaostruje. Delavci gradbenih in industrijskih tvornic, rudnikov in premogokopov Zgornje Avstrije, Tirolske, Koroške, Predarlške itd. se pridružujejo zahtevam štajerskih in drugih delavcev in odločno vztrajajo na tem, da vlada ugodí njihovim pravičnim zahtevam.

Ultimativnim zahtevam delavcev iz Donawitzu so se pridružili tudi delavci drugih podjetij in tovarn in jim izražajo svojo solidarnost. Tako so stopili v protestno stavko delavci tvornice »Böhler« v Kapfenbergu, da pokažejo direktno, deželni in zvezni vladi, kako resno jemljejo borbo delavcev za uresničenje njihovih pravičnih zahtev. Dne 26. t. m. so zborovali tudi delavci jeklarne Schöller-Bleckmann v Mürtzschlagu in Kö-

nigsbergu. Na skupnem zborovanju so se v celoti pridružili zahtevam delavcev iz Donawitzu. Deželni izvršilni odbor sindikalne zveze so pozvali, da v prvem tednu septembra skliče splošno konferenco štajerskih obratnih svetov in tam zavzame stališče do delavskih zahtev.

V četrtek, dne 26. t. m. zvečer je sklicalo mestno vodstvo KPA na Dunaju konferenco obratnih svetov. Konferenci so prisostvovali tudi nekateri socialistični in nestrankarski obratni sveti ter večje število delegatov iz ostalih avstrijskih pokrajin. V svoji resoluciji so pozvali sindikalno zvezo, da vestno izpolnjuje svoje dolžnosti kot predstavnik interesov delavskega razreda in da nemudoma izroči vladi zahtevo po zvišanju mezd za 25 odstotkov. Dalje poziva delavce in nameščence iz vseh avstrijskih obratov in podjetij, da energično zahtevajo zvišanje mezd, pri tem pa odločno odklanjajo kakršno koli zvišanje sedanjih cen.

Uspešen razvoj združništva v Črni gori

Kmetijsko združništvo kot temeljna oblika gospodarske organizacije kmečkih množic pred vojno v Črni gori ni bilo globlje zakoreninjeno. Razen nekaterih poskusov, da bi ustanovili kmetijsko »Samopomoč«, ki jih je tedanja oblast s silo dušila in onemogočala, ni bilo pomembnejšega združnega gibanja. Takoj po osvoboditvi je ljudska oblast ukrenila vse, da čim bolj razplete združno mrežo. Ko so kmetje spoznali važnost zadrug za pravilno organizacijo preskrbe, za vnovčevanje kmetijskih pridelkov in za zaščito pred različnimi spekulanti, so začeli množično vstopati v zadrug. Tako je bilo ob začetku letošnjega leta, po nepopolnih podatkih, v zadrugah včlanjenih že 65.296 oseb.

V združnih prodajalnah, ki jih je več sto, se oskrbuje okoli 330 tisoč prebivalcev, kar pomeni, da se oskrbuje v zadrugah z živili in industrijskimi izdelki skoraj vse prebivalstvo. Razširjenost združne trgovske mreže, ki ma sedaj 264 prodajal in 232 skladišč, jasno pričča o čedalje večjem deležu združništva v gospodarskem življenju. Do konca leta bodo odprli še 125 združnih prodajal in 116 skladišč.

Neizkušnost v vodstvu zadrug, pomanjkanje strokovnega kadra za knjigovodstvo in združno trgovino sta predstavljala v začetku veliko oviro za delo združnih organizacij in še danes povzročata težave. Zato se je poslovanje združnih organizacij v prvem razdobju omejevalo skoraj izključno na razdelje-

vanje blaga, ki so ga zadrug dobile od državnega sektorja. Združne organizacije pa se postopoma razvijajo v vodstvene organe gospodarskega življenja na svojem področju, čeprav jim še do danes ni uspelo, da bi popolnoma obvladale svoje naloge in tako postale odločilna sila za preusmeritev drobne kmečke posesti v socializem. V tej smeri se danes veliko dela.

Razen znanih uspehov nabavno-prodajnih zadrug, ki so imele samo v letu 1946 za 350 milijonov din blagovnega prometa in so v precejšnji meri zadostile potrebam potrošnikov in organizirale odkup kmetijskih pridelkov, so bili znatni uspehi doseženi tudi v organiziranju kmečkih obdelovalnih zadrug. Medtem ko so bile lani v LR Črni gori ustanovljene samo štiri kmečke obdelovalne zadrug, je njihovo število letos naraslo že na 19, kar pričča, da so se kmetje prepričali o koristnosti organiziranja delovnih zadrug in o prednosti združnega obdelovanja zemlje v primeri s posameznim majhnim gospodarstvom. V obdelovalne zadrug je vstopilo 482 gospodarstev z 2300 osebami. Največ delovnih zadrug je bilo ustanovljenih v beranskem in bjelopoljskem okraju.

Združni člani so prostovoljno vložili v združni fond znaten del svoje imovine. Zato je inventar zadrug prav zadovoljiv. Od 1329 hektarjev, kolikor znaša združni zemljiški fond, so prispevali združniki sami 1297 ha predvsem njiv in travnikov, drugo pa je zadrugam dodelila ljudska oblast. Največji del zemljišč je posejan z žitom — samo s pšenico in koruzo okoli 635 ha. Razen tega je z bombažem posejanih nad 22 ha, in to na posestvu zadrug »Svetozar Vukmanovič-Tempo«, to je najboljši obdelovalne zadrug v LR Črni gori.

Obdelovalne zadrug v beranskem, andrijeviškem in bjelopoljskem okraju imajo ugodne pogoje za razvoj poljedelstva, govedoreje in sadjarstva. Vse zadrug bodo pospeševale tudi druge vr-

ste živinoreje in čebelarstva. Takoj po ustanovitvi so skoraj vse zadrug začele graditi hleve, sušilnice in gospodarska poslopja za razne kmetijske panoge. Delo je v teh zadrugah organizirano po brigadnem sistemu. V večini zadrug so uvedli delovne norme. Pri obdelovanju zemlje izvajajo tudi agrotehnične ukrepe, tako da so delovne zadrug postale aktivne boriteljice za večji donos.

Združni sektor je zajel tudi veliko število obrtnikov. Sedaj je v LR Črni gori 22 obrtnih zadrug (9 čevljarških, 3 opankarskih, 7 krojaških in 3 brivskofrizerske zadrug). Glede na to, da pred vojno ni bilo niti ene obrtne zadrug, je njihova ustanovitev znatnega gospodarskega pomena. Danes so te zadrug organizacijsko precej čvrste in dnevno vključujejo vse večje število obrtnikov. V čevljarških zadrugah dela 169 kvalificiranih in ne kvalificiranih delavcev, v opankarskih 83, v krojaških 134 in v brivskofrizerskih 58 delavcev. Najboljše uspehe so med obrtnimi zadrugami dosegale čevljarška zadruga »Zelena gora« v Nikšiću, krojaška zadruga v Plevlju in opankarska v Tuzu.

Ljudska oblast pomaga zadrugam z dodeljevanjem kreditov. Lani je bilo združnemu sektorju dodeljeno za obratna sredstva 116.000.000 din. Nove naloge zadrug v zvezi z izvajanjem trgovine po vezanih cenah so zahtevale letos znatno povečanje kreditov. Z dograditvijo 59 združnih domov v Črni gori se bodo letos izboljšali pogoji za delo kmetijskih zadrug, ki iz dneva v dan postajajo pomembnejši činitelj gospodarskega in kulturnega življenja na vasi.

Siciljski sindikat proglasil generalno stavko

Sindikalni svet v Palermu je sklenil, da v protest proti izziivalni aretaciji poslanca Gano Cortesse-a in 82 vodilnih sindikalnih funkcionarjev proglasi dvodnevno stavko po vsej Siciliji.

Sekretar splošne sindikalne zveze Di Vittorio je poslal ministrskemu predsedniku pismo, v katerem izraža svoje ogorčenje nad to protustavno ofenzivo proti sindikatom. V Narodni skupščini so številni poslanci zahtevali pojasnilo za aretacije v Siciliji.

Medtem pa se v Palermu protestna zborovanja in demonstracije nadaljujejo. Deželni sekretariat italijanske sindikalne zveze v Rimu je zahteval od De Gasperijeve vlade, da takoj ukine preganjanje siciljskih sindikalnih organizacij in njenih voditeljev.

Po vsej Italiji se stopnjuje solidarno gibanje z delovnimi množicami Sicilije. Rimska delavska zbornica, delavci večjih obratov v Milanu in Neaplju ter druge organizacije sprejemajo protestne resolucije, v katerih protestirajo proti političnim represalijam, ki jih izvaja De Gasperijeva vlada. Po vsej Italiji zbirajo denarne prispevke za delavce, ki so postali žrtve vladnih represalij v Siciliji. Delavci orožarne v Torantu so zbrali že 600.000 lir.

Nezadovoljstvo nad politiko francoske vlade

Val nezadovoljstva proti politiki francoske vlade se vedno bolj širi med delovnimi množicami Francije. V mnogih krajih Francije se delavci sindikalnih organizacij združujejo okrog programa generalne konfederacije dela, ki zahteva povzvišanje plač za 20 odstotkov, avtomatično zvišanje mezd in življenjski minimum 12.900 frankov mesečno.

Veličastna zmaga Demokratske armade v severnem Pindu

Radijska postaja »Svobodna Grčija« podaja pregled Vrhovnega štaba Demokratske armade Grčije v borbah v severnem Pindu. V tem pregledu je rečeno, da je prva faza težkih bojev zaključena in da so branile edinice Demokratske armade z brezobzirnim junštvom svoje postojanke. Načrt vrhovnega poveljstva v severnem Pindu so uspešno izvedli. V pogumnih obrambnih bojih so uničili najboljše sovražnikove edinice.

V noči od 20. na 21. avgusta t. l. so prebile glavne edinice Demokratske armade v severnem Pindu na več mestih sovražnikovo fronto. Iz obkrojitve

so rešili tudi vse ranjence, vse težko orožje in vso opremo.

V bojih v severnem Pindu je padlo 5125 vojakov 84. monarhofašistične armade, ranjenih in ujetih pa je bilo 22.862. Protiletalski topovi Demokratske armade so sestrelili 35 monarhofašističnih letal. Uničili so tudi 18 sovražnikovih tankov in pet artilerijskih topov. Vrhovno poveljstvo Demokratske armade Grčije čestita vojakom in oficirjem, ker so v severnem Pindu izvajali tako veličastno zmago, ter se jim zahvaljuje za njihove pomembne vojaške uspehe, ob katerih so se razbili vsi poskusi monarhofašističnega poveljstva, ki je hotelo uničiti Demokratsko armado Grčije.

Zapadna Nemčija postaja vojaško in gospodarsko oporišče ameriške napadalnosti v Evropi

(Nadaljevanje s 1. strani.)

jetske Ukrajine Manujski, ki je dejal, da delegacija Sovjet. Ukrajine podpira jugoslovanski načrt resolucije, ki zahteva razveljavljenje pogodb, sklenjenih 9. marca in 16. aprila med angloameriškim poveljstvom ter italijansko vlado. Hkrati predlaga Sovjetska Ukrajina ločen načrt resolucije, ki zahteva takojšnje imenovanje guvernerja Svobodnega tržaškega ozemlja. Predlog ukrajinske delegacije se glasi:

Ker je pretresel zahtevo vlade Jugoslavije in smatra, da imenovanje guvernerja Svobodnega tržaškega ozemlja otežuje izpolnitev ostalih predpisov mirovne pogodbe in sklepov Sveta ministrov z dne 22. aprila 1948, je Varnostni svet mišljenja, da je treba takoj sprejeti sklep o imenovanju guvernerja Svobodnega tržaškega ozemlja.

Ko je predsednik Varnostnega sveta Malik sporočil, da bo dal jugoslovansko ter ukrajinsko resolucijo na glasovanje, sta izjavila predstavnika ZDA in Velike Britanije skupno z nekaterimi njihovimi poslušnimi hlapci, da je glasovanje o ukrajinski resoluciji nepotrebno,

ker baje nima zveze z obtožbo Jugoslavije.

Ko je končno prišlo do glasovanja o jugoslovanski resoluciji, so jo odklonili, odklonili so pa tudi resolucijo, ki jo je predlagala ukrajinska delegacija.

Po glasovanju je izjavil ukrajinski delegat Manujski: Glasovanje o ukrajinski resoluciji je dokazalo, da večina Varnostnega sveta podpira ZDA in Veliko Britanijo pri kršenju mirovne pogodbe. Smisel te politike je jasen, če prečitamo prvi člen 7. dodatka mirovne pogodbe, ki določa, da bodo ostale angloameriške čete na Svobodnem tržaškem ozemlju do imenovanja guvernerja. To pomeni, da je večina Varnostnega sveta zato, da obdržijo ZDA in Velika Britanija svoje čete čim dalj časa v Trstu. Razpravljanje o tem vprašanju je pokazalo, da poveljnik ZDA in Velike Britanije upravlja njihovo cono v Trstu ne glede na določbe mirovne pogodbe, ki določajo, da je treba sestaviti začasni vladni svet in narodno skupščino.

S tem je bila razprava o tržaškem vprašanju pred Varnostnim svetom zaključena.

Po naši zemlji

„Med nami ni razlike, mi vsi smo delovni ljudje“

Glavni odbor Zveze borcev narodno-osvobodilne vojske Slovenije je letos povabil večje število partizanskih invalidov Slovenske Koroške na okrevališče v Jugoslavijo. Prva skupina naših tovaršev in tovarišic je odšla 12. 6. t. l., druga skupina pa 9. t. m. Zdaj smo sprejeli pismo, ki ga nam piše tovarišica iz druge skupine in v katerem nam pripoveduje o življenju v Jugoslaviji. Med drugim pravi v svojem pismu:

Najprej vam vsem pošiljam prav lepe pozdrave iz svobodne domovine, kjer se že nekaj dni nahajam skupno z našimi tovariši in tovarišicami iz Koroške. Ko smo prišli v Ljubljano so nas naši že osvobodjeni bratje prav po bratovsko sprejeli in nas takoj odvedli v hotel, kjer smo se pokrepčali in odpočili od vožnje. Nato smo šli v za nas pripravljene prostore, kjer smo večerjali in tudi prespali. Drugi dan po kosilu smo si ogledali Ljubljano, ki nas je zelo zanimala. Ob tej priložnosti sem obiskala svojega sina, ki študira v Ljubljani. Z njim sem šla tudi k upravniku gimnazije, ki me je tako priščno sprejel, da me je postalo nekoliko sram. Toda tovaršev upravnik me je takoj potolažil, češ da med nami tukaj ni nobene razlike, mi vsi smo delovni ljudje, ki obnavljamo svojo domovino ter gradimo našim narodom lepšo bodočnost. Te besede so me res prepričale, da v novi Jugoslaviji ni več gospodov in hlapcev, kot so bili v stari kapitalistični družbi. V novi Titovi Jugoslaviji je danes delavec gospod, delavec je tisti, ki uživa največ časti.

Isti dan zvečer smo se odpeljali proti Jadranskemu morju, vozili smo se 14 ur, potem pa še dve uri s parnikom do Dubrovnika. Prvič smo videli naše lepo Jadransko morje, ki ga opevajo naši znani pesniki. Iz Dubrovnika smo se drugo jutro peljali na otok Lopud, kjer zdaj prebivamo v lepem hotelu. Zdaj šele prav vidim, kakšna je razlika med nazadnjaško in kapitalistično državo ter napredno Jugoslavijo. Prej je ob morju in v lepih prostornih hotelih in vilah bi-

vala samo kapitalistična gospoda, danes pa je tam navaden delavec, ki preživlja svoj dopust. Danes v Jugoslaviji ni več izkoriščanja delavca po gospodu, danes živijo vsi enakopravno in človekavredno življenje.

V hotelu, v katerem smo nastanjeni, imamo skoraj vsak večer koncert ali drugo prireditev. Že večkrat so nastopili pionirji, bili so tudi študentje iz Slovenije tukaj, ki so priredili koncert.

Celovec

Pri nas v Celovcu zdaj že več let ni imeli slovenske kulturne organizacije, ki bi našim ljudem nudila možnosti za kulturno udejstvovanje. V sredo, dne 25. t. m. pa so se zbrali naši slovenski rojaki v gostilni »Einsiedler«, kjer je bil občni zbor Slovenskega prosvetnega društva »Bisernica«, ki smo ga spet obnovili.

Najprej je predsednik pripravljalega odbora tov. Janko Gröblacher pozdravil vse navzoče in otvoril občni zbor. Nato je povzel besedo zastopnik Slovenske prosvetne zveze tov. dr. Mirt Zwitter, ki je uvodoma govoril o organizacijah, ki so jih koroški Slovenci imeli v Celovcu pred prvo svetovno vojno in tudi pozneje ter ugotovil, da večina teh organizacij obstoja tudi danes in da so te organizacije danes mnogo močnejše kot so bile nekoč. Nato je govoril o pomenu našega društva, ki smo ga obnovili in dejal, da je ena izmed glavnih nalog celovskega društva, da bo čimprej povežalo vse slovenske rojake v Celovcu v močno kulturno in politično skupnost. Društvo bo moralo skrbeti, da se bo čim več ljudi posluževalo centralne knjižnice SPZ v Celovcu, skrbeti bo moralo, da se bodo slovenski rojaki v domačem krogu razvedrili. Prirediti mora celovsko javnost tudi na večje prireditve in skrbeti za to, da bodo celovski Slovenci sami s svojim programom nastopili v celovškem gledališču.

Tov. dr. Mirt Zwitter je nato govoril o krivicah, ki se danes godijo koroškim Slovincem, in poudaril, da mi koroški Slovenci danes ne prosimo več za to, kar nam po vsej pravici gre, temveč naše pravice odločno zahtevamo.

Ob koncu je tov. Mirt dejal, da obnavljamo danes naše društvo v zavesti, da bomo iz lastnih sredstev ustvarili prvo celico lepšega kulturnega doma. Javnost naj zve, da SPD »Bisernica« ni nekaj novega, ampak da obnavljamo danes samo to, kar so nam uničili nacisti. Dokazati moramo, da hočemo na teme-

Vsak dan gremo na morje in gledamo parnike, ki peljejo po vodni gladini. Prvič v življenju imamo to srečo, da biva- mo ob morju, ki nikdar ne neha biti zanimivo. Vsi drugi so se šli kopat, jaz pa sem se vsedla in vam pišem to pismo. Ker je nemogoče opisati vse lepote, ki jih tukaj uživamo, vam bom raje ustmeno pripovedovala o našem bivanju ob morju, ki bo nam vsem ostalo nepozabno.

lju prošlosti z novim duhom hoditi po poti v lepšo in svetlejšo bodočnost tudi v Celovcu.

Nato je tov. France Košutnik prečital najbistvenejše točke iz pravil SPD »Bisernica«, ki so jih vsi člani odobrili. Po živahni diskusiji je občni zbor soglasno zvolil novi odbor, ki bo društvo vodil v pozitivno in požrtvovalno delo. V imenu novega odbora se je novoizvoljeni predsednik tov. Gröblacher zahvalil za zaupanje ter poudaril, da bo odbor storil vse za dviganje kulturnega življenja Slovencev v Celovcu.

Med sporedom je pel moški pevski zbor SPD »Bisernica« partizanske in narodne pesmi, ob koncu pa je še zapel himno »Hej Slovanci«.

Slov. Plajberk

Kakor smo že poročali, smo slovenski kmetje v okviru občinskega občnega zbora Kmečke zveze za Slovensko Koroško sklenili, da hočemo imeti v občini slovenskega kmečkega zastopnika, kajti velika večina naših kmetov je udeležena v Kmečko zvezo za Slovensko Koroško.

Seveda bi v prvi vrsti prišel za to v poštev naš predsednik tov. Tomaž Ogris. Naš sklep smo v obliki pisma poslali sekretariatu Kmečke zveze za Slovensko Koroško, ki ga je predložil okrajni kmečki zbornici v Celovcu. To je bilo 27. junija 1948, toda okrajna kmečka zbornica še do danes ni ugodila naši upravičeni zahtevi.

Medtem so nam pa predpisali tako veliko oddajo krompirja, kakor še nikoli poprej. Tega nikakor ne moremo razumeti, še manj pa sprejeti, kajti vemo, da imajo pri odmerjanju oddaje odločilno besedo tudi kmečki zastopniki v Celovcu. Zastopniki kmetijske zbornice pa nočejo upoštevati, da je letos pri nas zaradi dežja, snega in slane v zadnjih dneh junija in začetkom julija pridelek izredno slab in da ne bomo niti v stanju, sami sebe preživeti. Očitno se jim gre samo za to, da nam napravijo po-

novno krivico in da nas do zadnjega obubožajo. Od sedanjega občinskega zastopnika in tudi župana, ki stojita oba zvesto v vrstah naših najhujših nasprotnikov, pa ni bilo podvzeto ničesar učinkovitega, da bi nam za letos zmanjšala oddajo krompirja. Nikakor ne pravimo, da letos našim domačim delavcem ne damo krompirja, tega jim bomo dali, kakor običajno, več pa ne moremo.

Takšen kmečki zastopnik, kakršnega so pri nas postavile oblasti po hitlerjevskem načinu, pa ni naš in ga ne moremo dalje trpeti. Če se zahteva nekaj v imenu večine, potem je to pravično. In večina je zahtevala novega kmečkega zastopnika. Kje je tukaj demokracija in enakopravnost, o kateri je blebel dr. Gruber v Londonu?

Vovbre

Tudi pri nas v Vovbrah in okolici imamo značilne primere, kako na Koroškem zatirajo in izrabljajo malega kmeta, posebno pa, če je to Slovenec.

Tako sta prišla k slovenskemu malemu kmetu Sadnik Blažu na Dobravi občinski sluga in orožnik, ki sta mu nasilno odvzela vola z okrog 450 kg. To pa samo zaradi tega, ker je omenjeni kmet za leto 1947 16 kg mesa manj oddal, kot je imel predpisano. Zaradi tega mu niso priznali tako imenovanega »Schlußscheina« in mu zdaj odvzeli cellega vola, to pa samo zato, ker ni mogel oddati še tistih 16 kg.

Kakšna pravičnost je v tem, nam kaže drug primer. Pri nas je grajščina, katere posestnik je znani baron Heildorf, ki ima širom naše zemlje svoja posestva. Njegovo posestvo v Vovbrah šteje 4000 johov zemljišč, 35 glav živine in 30 svinj. Temu veleposestniku so predpisali, da mora oddati 1500 kg mesa. Zdaj bi vsak pričakoval, da ga bodo prisili k oddaji. Toda temu ni tako, nasprotno, ker je posestnik baron in ima »samo« 35 glav živine, so mu vse črtali in mu ni bilo treba oddati niti kg. Nekoliko nam je to razumljivo, če pogledamo, da ima naša občina OeVP-jevskega župana, ki na vsak način in ob vsaki priložnosti krije in zagovarja svoje prijatelje veleposestnike.

Taki in podobni primeri so nam znani tudi iz vseh drugih krajev in občin, kjer na različne načine skušajo uničiti malega kmeta. Če pa gospodje iz krogov OeVP-jevskih mogočnejšev mislijo, da na ta način lahko uničijo in zatrejo našega slovenskega kmeta, se pa zelo motijo. Kmetje Slovenske Koroške, ki so se združili v Kmečki zvezi, se bodo vedno znali boriti za svoje pravice in za pravice svojega ljudstva.

Prodaj

moške jahalne hlače, skoraj nove; skornje (štev. 42); harmoniko na gumb (2 vrstna). — Ponudbe poslati na upravo »Slovenskega vestnika«, Celovec-Klagenfurt, Völkermarkterstrasse 21.

Pisalni stroj

znamke »olivetti«, zelo dobro ohranjen, prodaj takoj. — Naslov v upravi »Slovenskega vestnika«, Celovec — Klagenfurt, Völkermarkterstr. 21.

Prvi primer resnično prave revolucionarne upornosti se je na Koroškem zgodil pri Kortah, kjer so koroški kmetje v zgodnji jeseni napadli motorizirano nemško kolono. Nemci so imeli nekaj desetih žrtev in izgubili tri kamione. Dogodek je bil simptom novega časa na Koroškem. Brez ozira na poostreno nemško kontrolo v tamkajšnjih krajih in pozneje novemberske racije je ta dogodek bil nenaden izbruh koroškega nezadovoljstva z nemško oblastjo in izraz bolj nezavestne volje, da si hočejo sami uravnati svojo usodo.

Nova aktivnost je v območju zahodnih Karavank nastala spomladi 1943. Aprila je prišla z gorenjske strani v Rož četa 25. mož in kljub neugodnemu ozemlju ter vsakomesečnim nemškim ofenzivam vzdržala tri mesece. V tem času je v Districi uničila električno centralo in

tovarno akumulatorjev, zažgala veliko žago, ki je delala barake za vzhodno fronto, ter osvobodila iz ujetniškega taborišča nad 40 zavezniških vojakov. Ko so partizani požigali žago, so jim ljudje sami nosili petrolej in jih vzpodbujali: fantje, le dobro naredite, da bo bolj go- relo.

Maja 1943 je prodrla diverzantska skupina te čete globoko na Koroško in rešila iz jetniškega taborišča 17 zavezniških vojakov ter iztirila dva vlaka. Druga diverzantska skupina je iz ujetniškega taborišča pri Celovcu rešila pet angleških oficirjev. Po treh mesecih se je morala hrabra četica zaradi stalnih nemških ofenziv, slabega položaja, pomanjkanja municije in precejšnjega števila ranjenih umakniti nazaj na Gorenjsko. Ostalo je samo nekaj političnih delavcev.

Vzhodnokoroška četa je operirala na vzhodnem predelu Koroške v krajih Koprivna, Lepena, Lobnik, Peca. Ko se je po naročilu štaba IV. operativne cone v pozni jeseni novembra 1942 zasedla na Koroškem, je štela komaj 11 mož. Bili so to partizani, ki so se v avgustu v sestavi prvega bataljona SO, to je Kranjčevega bataljona, udeležili pohoda preko Koroške na Štajersko. Za izvrševanje kakih večjih vojaških akcij seveda skupina ni bila primerna. Poleg diverzantskih dejanj je bila njena glavna naloga, pripraviti teren za bodoči politični in vojaški razvoj. To nalogo je z raznimi oblikami propagande dobro opravila.

Vzhodna četa je postala zatočišče koroških političnih aktivistov, ki so pod njenim varstvom prodirali globoko na Koroško, in zbirališče prostovoljcev za partizansko vojsko. Iskala je zvez z obstoječimi skupinami dezertarjev iz nemške vojske in jih vključevala v partizansko vojsko. Pri tem je pridobivala tudi ujetnike Poljake, Ruse, Francoze, ki so jih Nemci natresli po Koroškem, in jih vključevala v skupni protifašistični boj.

Člani te čete so znali ustvariti lepo

harmonijo z ljudstvom, med katerim so delovali.

Ljudstvo tega kraja je sprejelo partizane kot svoje sinove, dalo jim je na razpolago vse, podprlo jih je, vabilo na domove. Tovariši pa so znali ceniti gostoljubnost koroških Slovencev. S svojim obnašanjem so si pridobili simpatije ljudstva. V njih je ljudstvo videlo zaščito svojih interesov, zastopnike svojih želja in teženj. Vso zimo so tovariši v največjem snegu hodili po terenu, učili ljudstvo o nalogah OF, o partizanski vojski, njenih ciljih in nalogah.

Skupina je hodila po Avstriji in to od bivše jugoslovanske meje pa še preko Zelezne Kaple. Med potom je vršila politično propagando, prirejala pri zavednih kmetih mitinge, delila letaka, pela pesmi... Povsod je bila izredno gostoljubno sprejeta, povsod je vlivala razpoloženje in borbenega duha v duše 23 let zaslužjenim bratom Korošcem. Večkrat se je zgodilo, da so posamezni kmeti povabili partizane na svoj dom, ko so slišali, da so se pojavili pri njegovem sosedu. Izdajalstva do sedaj še ni bilo razen v izjemnih, dovoljenih primerih.

(Dalje.)

Zvišanje cen poljedelskim pridelkom gre na račun delovnih ljudi

Ko so se pred tedni na dolgo in široko pogajali o zvišanju cen poljskim pridelkom, je predsednik OeVP in Kmetijske zbornice Gruber propagandistično namignil, da se bo moral denar za dosedega tega zvišanja pritegniti iz takojmenovanega »fonda« ameriške pomoči.

Sedaj se je pokazalo, da je avstrijska vlada v ta namen res napravila korak pri ameriškemu poslaniku za Marshallov plan, Harrimannu, ki pa te prošnje ni vzel na znanje ter jo odklonil.

Medtem pa so se cene žita, krompirja in klavne živine povišale za velik odstotek. Cena mleka je bila zvišana že prej. Zvišek cene doplačuje vlada iz državnih sredstev, brez da bi to ljudska skupščina z zakonom sklenila. Vlada se je vdala zahtevam veleposestnikov in bo od jeseni naprej doplačevala tudi zvišek cen ostalim kmečkim pridelkom iz državnih sredstev. Ker pa je upanje, da

se bo zvišek kril iz fonda »daril« ameriške pomoči, padlo v vodo, se bo moral ta kriti iz državnega proračuna ali po domače rečeno, na račun davkoplačevalcev. Povsem razumljivo je, da se bo moral ta zvišek kriti na račun ljudstva s povišanjem davkov, kajti v državnem proračunu takšne podpore niso predvidene in prav tako tudi vlada nikakor ne more več zagovarjati, da bi zvalila zvišek na konzumenta. Pri realnih mezdah delavcev in nameščencev, ki so tako nizke, da ne krijejo niti najmanjše življenjske potrebe njihovih družin, ne more nihče več zvišati cene kruha, krompirja in mesa. Tukaj je znižanje hujno. Zdaj samo pričakujemo, da se bo ta ponovni stranski skok vlade Figl - Schärfer še s tem povečal, da se bo zvišanje cen kmečkim pridelkom krilo iz državnega proračuna in sicer na konto podpor in subvencij, ki so predvidene za po vojni in po fašizmu prizadete kmete, pred-

vsem za naše slovenske kmete. To se pravi, da bi šlo na račun sredstev za ureditev gospodarstev, zgraditev in zboljšanje hlevov in stanovanjskih razmer, gnojilnih jam, nakup boljših plemenitih živali, čiščenje planin in pašnikov itd. Na ta način se bo ponovno udarilo po malemu kmetu in se ga potisnilo v še neznosnejši položaj, kajti on danes nima ničesar za prodati. Njegovi pridelki komaj krijejo tekoče gospodarske potrebe. Profit iz tega bo vlek el edino le veleposestnik, ki prodaja žito in krompir na tisoče kg, ki ima desetine in stotine glav goveje živine ter svinj in hlevu. Zato je tako kričal in zato je vlada tudi privolila v ta umazan »profit«.

Takšen način gospodarstva očitno uničuje našega delovnega človeka. Delovnega kmeta in delavca, na katerih račun so šle vse dosedanje manipulacije, korupcije navmesnega in črnega trga ter nesposobnosti in zahrbtnosti vladnih krogov, bo ta ukrep pritisnil še bliže na rob brezna socialne propasti, kar je danes za vsakogar očitno namen Marshallovega plana, v čigar objemu plešejo vsi odgovorni politiki od celovške do dunajske vlade.

Ob takem ravnanju se mora strezniti najnaivnejši človek in zgubiti zaupanje v obljube in pretveze gospodov, ki so prav v Celovcu pred kratkim lažljivo napovedovali zarjo lepše bodočnosti kmetijstva v Avstriji in dajali kmečkemu ljudstvu svetohlinske obljube. Dejstva govorijo čisto drugače in prej ali slej jih tudi gospodje Figl, Schumy, Kraus, Graf, Ferlitsch in Gruber ne bodo mogli več zatajiti.

Kmetje in delavci Slovenske Koroške pa so se že zdavnaj odločili za drugo pot — pot, po kateri so prispeli do resnične svobode narodi Sovjetske zveze in Titove Jugoslavije. Ta pot je v sedanjem položaju poziv na vse delovne ljudi Slovenske Koroške k borbi proti nadaljnjemu brezobzirnemu izkoriščanju.

Kočuški

Nekaj o točenju medu

Najveselejše opravilo čebelarja je točenje medu, ko vidi, da mu bo veliki trud, ki ga je imel celo leto s čebelami, poplačan in mu ne bo treba hraniti čebel za prezimljenje.

Staro čebelarstvo pravi, da se prične točenje, ko čebeličice zadnjujo zadnji oziroma predzadnji sat. Letošnje nenavadno muhasto vreme je povzročilo, da so čebeličice ob času vsakoletne najboljše paše zaradi neugodnega, mrzlega in deževnega vremena padale od lakote in s tem to pravilo popolnoma ovrgle. Zaradi nenavadno levega in toplega vremena so začela po visokih legah mediti jelka, mecesen in deloma bor, tako da se je čebelarjem, kateri so ostali s svojimi panji v planinah, spet odprlo upanje, da bo vendar le nekaj medu.

Strd jelke in mecesna, ki je ena najzdravilnejših, pa ima to slabo lastnost, da se po par dneh zgosti. Čebelar, ki je zamudil pravi čas točenja, ne spravi med brez poškodb satja iz piskereev. Čebeličice, ki prezimijo na takem satovju, poginejo, ker medu ne morejo uporabiti. Zato je bilo letos velike važnosti za vsakega čebelarja, da je upošteval ta pogoj in ni čakal, kdaj bo satovje zadelano, temveč točil med prej in pogosto. Čebelarji, ki so zamudili ta čas in tega strjenega medu ne spravijo več s točilom iz satja, naj nikakor ne pustijo prezimiti čebeličice na tem medu, temveč poizkusijo z zadnjo možnostjo spraviti strjeni med iz satovja in sicer na naslednji način:

Satje s takim medom vzamemo iz panja. Okvir dobro umijemo in očistimo.

Eventuelne zadržane pokrovčke odkrijemo in satnice namočimo za 24 ur v primerni posodi z mlačno vodo. Voda strjeni med v tem času raztopi. Ta z vodo prepojeni med nato z lahkoto potomo točila odstranimo. Iztočeno medno vodo z lahkoto ponovno uporabimo za druge satnice in sicer tako dolgo, da je že primerno sladka in močna. Pridelano medico dobro prekuhamo, da se uničijo vse škodljive glivice. Z dodatkom vinskega kamna in vinskih droži (Weinhefe) napravimo dobro in zdravilno medicno vino.

Najboljši čas točenja je ob lepem sončnem vremenu med 9. in 15. uro, ko je najmanj čebel v panju. Dihanje skozi usta čebele ne prenesejo, zato naj pri vzevanju satja iz panjev po možnosti dihajo skozi nos. Treba je, da preprečimo vsako ropotanje in glasno govorjenje. Pot in znoj je čebelam nevzdržen, zato je pri dolgotrajnem delu potrebno, da prepoteno perilo menjamo in umijemo roke, glavo in zgornje truplo večkrat z hladno vodo, ki ji dodamo nekaj kisa. Kdor se drži pri delu teh pravil, ne bo rabil kape.

Ko je orodje za točenje medu pripravljeno, odstranimo vrata medišča in čebele pokadimo z valčkom tobačnega dima. Posamezne okvire nato mirno zrahljamo in vsak okvir prijemši pod vrhom polagoma in previdno vzamemo iz panja, tako da ne poškodujemo čebeličice, ter ga položimo na stojalo. Nato postavimo enako število praznih satov nazaj v panj. Čebeličice na polnih satih odstranimo s rahlim in naglim stresljanjem ali udarcem ob roko na usipalnik, ki ga postavimo v panj. Čebele, ki so še ostale na satju, previdno ometemo z mehko krtačo. Satje, ki je popolnoma očiščeno od čebel, odnesemo v poseben zaprt prostor, kamor čebele nimajo dostopa in nas ne morejo ovirati pri točenju. Napredni čebelarji imajo po navadi nalašč za to pri čebelnjaku zaprt prostor, v katerem točijo med.

Na pripravljenem satu s posebnimi vilicami odstranimo zadržane pokrovčke. Nož ali kakšno drugo orodje za odkrivanje ni primerno, ker se satovje preveč poškoduje. Odkrite sate položimo v točilnik, tako da pridejo na vsako stran približno enako težki satji in je ob sukanju točilnika ravnotežje. Pri iztoku točilnika pa je potrebno gosto sito, da se ujamejo še eventuelni ostanki voska, mrtve čebele ali bube. Točilnik vodimo previdno in počasi, predvsem pri mladem satju, da se ne pokvari. Ko vidimo, da med ne pada več ob steno točilnika, satje obrnemo. Če je satje težko ali med mogoče strjen, je potrebno, da satje večkrat obrnemo. Strjen med v satovju lažje iztočimo, če satje nekoliko segrejemo.

Janko Pečnik

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Frano Petek, Volikovec. Glavni urednik: Dr. Franc Zwitter; odgovorni urednik: Franc Ogris, oba Celovec, Salmstraße 8, uprava: Celovec, Volkermärkte Straße 21. Dopis se pošilja na naslov: Celovec (Klagenfurt), Postamt 1., Postschloßbach 272. Tiska: »Kärntner Volksverlag G. m. b. H.«, Klagenfurt, 10.-Oktober-Straße 7.

O preiskavi zemlje in gnojilnih poizkusih

Poudariti smo že v našem listu, da nam gnojilni poizkus na polju nudi najzanesljivejše podatke o potrebi hranilnih snovi v zemlji in o potrebi gnojenja. Toda praktični poizkusi so zelo zamudni in zahtevajo mnogo vestnosti ter so razen tega močno odvisni od vremenskih prilik. Zato so bolj prikladni za urejene, ustaljene gospodarske in politične razmere, kakršnih pa na Slovenskem Koroškem žal še nimamo.

Preiskave zemlje s strani deželnih kmetijskih in poskusnih postaj v Gradcu in na Dunaju nam že v enem do dveh mesecih povedo, če in koliko naši zemlji manjka apna, fosforja in kalija. Ti podatki nam za naše praktične gospodarske razmere navadno povsem zadostujejo. Posebno v časih gospodarskih kriz, kakršne so v avstrijskem kmetijstvu že precej na vidiku, se pogojno izplača po potrebi samo dokup apna in fosfatnih umetnih gnojil ter eventuelno v redkih primerih tudi kalija.

V urejenem gospodarstvu damo zemlji dušika že v zadostni meri z hlevskim gnojem, kompostom in gnojico. Zato se dokup dušičnih umetnih gnojil ne izplača. Le-te damo po potrebi v redkih slučajih bolj kot zdravila, n. pr. če so žita slabo prezimila. Eventuelno bi bila uporaba dušičnih umetnih gnojil umestna tudi pri specialnih kulturah (zg. krompirju, itd.), ki draga gnojila s primernim donosom poplačajo. Zato za nas ugotovitev, koliko zemlji manjka dušika (čeprav ta že s temno, bohotno rastjo navadno vedno nakazuje nekakšne uspehe), potem preiskave zemlje ni toliko važna.

Fosforja (na propustnih, vlažnejših tleh tudi kalija) naši zemlji in tudi

KO BO KONEC

»Ko bo konec zime,« je rekla Berta, »takrat . . ., da, takrat ne bo več treba plesti. Nikogar ne bo po to, kar bo npleteno . . .« In čez čas z nekim grenkim nasmehom: »Ko bi se vsaj eden od vseh vrnil . . . Tako . . . mislim, da bi prišel in vsaj malo pogledal. Rada bi vedela, ako je kdo od vseh ostal živ . . . Pa vem, da nikogar ne bo, ne, ne bo ga. Predaleč smo od sveta, a spet preblizu, da bi se komu zdelo vredno sem pogledati in bi se mu zdelo tudi tu pri nas lepo. Vem ko bo konec, ne bo nikogar več k nam . . . nihče se nas ne bo spomnil.«

Zares, zdi se mi, da se jih nihče ne bo spomnil. Spomnil nemara že še. Ko bo konec, se bomo spominjali vseh tisoč poti, po katerih smo hodili, vseh tisoč

domov, v katerih smo se ustavili in pozimi ogreli in vseh tisoč in tisoč ljudi, ki smo jih srečali. In nekoč, pozno nekoč, si bomo pri obujanju spominov poklicali predse tudi Praznikov dom, v njem Berto z njeno sestro, vse njune skrbi in naposled tudi njune ljubezni.

»Nihče se ne bo spomnil . . .« Tako čudno je zvenelo . . . Nikogar ne bo, ki bi se je spomnil, ki bi jo obiskal, ne morda zato, ker jo je ljubil, kakor se včasih zaljubimo, temveč da bi se potem, ko bo že vsega konec, z njo vsaj še enkrat o vsem pomenil. Saj se bo Berta poročila. Prav gotovo se tudi tam v gorah ljudje poročajo, kakor so se poročali od pamtiveka, tudi tam žive naprej. Tudi tam najdejo svojo večjo ali manjšo ljubezen. Pa je že tako, da ve-

dno hrepenimo po nečem, česar ne moremo opredeliti, da je naša ljubezen vedno razbita, na mnogo drobnih ljubeznih in da nam je vedno zelo prijetno, ko izvemo, da se nas kdo spominja, pa bodi kdor koli tam v dolini ali kjer koli v svetu.

»Ko bo konec . . .«

Ali pa si je Berta tam v Savinjskih hribih želela česa drugega? Potj v dolino? Tja, od koder so prihajali vsi tisti premnogi, ki so se ustavljali v njihovem domu? Mogoče . . . Mogoče pa je kdo od vseh tistih premnogh odnesel s seboj košček njenega srca? Morda mu ga je sama izročila? Pa so z njim odšle tudi njene misli in vse njene sanje? Daru-ješ nogavice, rokavice, pulovre, in komaj si zapomniš obraz tistega, ki si ga obdabil. Pa pride nekdo, strgan in prezebel, lačen in utrujen, daš mu rokavice, daš mu nogavice, oblečeš ga, hraniš ga, ogreje se, pokloni mu tudi toplo, tiho in človeško besedo. A ko odhaja, spoznaš, da nese s seboj tudi tvoje srce. Potem vsak dan močneje čutiš, kako se je nekaj spremenilo, kako tvoje srce ni več, kakor je bilo nekoč. Pol . . . adqma spoznaš, da se je vse spremenilo.

da tvoje gore niso več, kakršne so bile nekoč, da nisi več tako prikljenjen nanje. Srce se je odtrgalo, srce je odromalo nekam po svetu, nekam v dolino in za svojim srcem moraš tudi sam.

»Ko bo konec, ne bo nikogar k nam,« je rekla Berta in se tako čudno, skoraj grenko smehljala. »Ko bi vsaj kdo prišel, da bi videla, da niso padli . . .«

Ali samo to? Mar ni hotelo reči srce: da bi videla, da niso vsi pozabili name? — Morda pa bo kdo res prišel, zakaj mnogo jih je potovalo tam mimo in vsi prav gotovo ne bodo pozabili ne na tiste lepe gorate kraje, ne na Praznikov topli dom; in morda bo kdo, ki se bo spomnil tudi Berte in pojde po njo. Ko smo odhajali, sem slišal nekoga, da je stopajoč pred mano dejal, na pol meni, na pol zase:

»Ko bo konec vojne, pojdem takoj sem.« Po premolku je dodal z glasom nekega zadovoljstva in sreče: »Tako dobra ženska je . . . Mislim, da bi se z njo razumel.«

Prav gotovo bi se razumel in nemara res pojde, ko bo konec vojne.

(Konec.)